

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 29 November 1776. Fredagen. No 96.

Böteborgs Allehanda.

Londen d. 8 = 12 Nov. Ifrån den almånnas Matros präfsningen, har Admiralitetet nödgats undantaga Fiskbåtarna på Themsen, såsom, derigenom at Fiskare äfwen blifwet wärfwade til Kronans tjenst, försports brist på Fisk för Hofwet och Staden. = Allt Nationelt Sköfsk, som tjenar främmande Magter, inkallas genom en Kongl. Proclamation, och en belöning af 2 pund är utsatt för den, som upptäcker en undonstucken karl. = Wid föredragandet af Subsidié angelägenheterne gjordes i Parlamentet början med Marinen och förefogs, at 45000 Matrosar, 10129 man Skötroppar derunder begreppe, skulle bewiljas, och för hwardera 4 Pund om månaden, inberäknadt Artilleriet för år 1777; denna enda Artikel går til 2500,000 P:d St. = Wåra rustningar fortsättas med den iswer, som frugtade man et krig med halfwa werlden. Utom Flottan af 14 til 15 Stepp, den Gref Bristol skal commendera, tillredes nu en annan särskilt Escadre. Uti America hafwa wi redan, efter Lord Sandwicks försäkran, 8; Stepp, fast små Fregatter och Schalupper. = Opposition säger, at Minorca och Gibraltar ofödröjeligen warda angrepne. = På tidningar ifrån America är ingen brist, men tillförlitlighet felar efter wanligheten större delen. = Man wil at Stats-Secreteraren L. Germain fådt rapport, det Dr. Franklin och Hr Adams kommet såsom deputerade ifrån Congressen til Howes läger och begärt Audience hos Freds-Commisarierne, at de blifwet höfligt bemötte, men ej sådt tillstånd at tråda i underhandling, och at de obehindrade rest sina färde til at hämta widare bested af sine huswudmän. Om Franklin, som det berättas från Boston, blifwet President i Gen. Congressen, så förfaller denna tidning af sig self. = Sista breswen från New York äro ej yngre än sedan d. 28 Sept. Uti dem skrives ibland annat: "at Gen. Howe besatt Long Island med 2000 man och Staden New York med 3000; men marcherat med öfwiiga Armeen, 19000 man, emot New-Jersey, för at låcka Americanerne utur sin ställning på högderne af andra sidan Kings-bridge, eller och, om det skulle gå felt, skulle Han marchera genaste wägen til Philadelphia." Men med denna marche lemnade Generalen fienderne på ryggen, och de skulle kunna affära gemenskapen mellan Armeen och Flottan: man får således wånta ytterligare bested härrom. = En gripen N. Engländer som hade luntor i fickan och war bland huswudmännen för Nordbrännarne, har bekänt, at han gjort det på Congressens besalning. De afbrände husens antal är 1000. Den första, som lade handen wid itändningen, skal waret en awinskerson, och hennes lön frälste henne likwäl icke ifrån at först blifwa inkastad i lägorne. Några af anhanget stälde sig som wille de fläcka; men deras bemödande sans gå derpå ut at rädda samma Truntimmer, och blefwo dersöre sticade samma wäg. = Administrationens wänner utsprida, at största delen af Inwånarne i Pennsylvaniaen beslutat sticla fullmägtige til Gen. Howe och anhålla om hans snara diktomsf och biträde: Utom Familjerne Pen, Allen och Willing, säga de, at 29 delar af samtliga Dwåkrarne äro för gamla constitution. Häruti felas ännu Mathematiska wifsheten. David Hartley gjorde i går, i närvaro af ättillige Parlaments Ledamöter af båda Husen, det 6:te och sista försök til at bewisa säkerheten af sin påfsning, at frälsta hus ifrån eldswådor. Huset i hwilket han gjor-

de försöket, war 3 wåningar högt: ether anlades med best och andra eldfångde materier, men kunde likväl icke göra omkring sig.

Från Mayn af d. 16 Nov. Likmäßigt en förteckning, som nyligen skal blifwet förelagd H:s Maj:ts Konungen af Preussen, bestod hela Dess Krigsmagt af 76000 man Cavallerie, 152000 dio Infanterie, 7500 Artillerister och 36000 man Wiltce, öfwerhuswud således af 271,500 man, utom 87500 uoprefnade barn.

Warschau d. 13 N. v. Man lærer erinra sig at Graf Kzewuski wid Niksdagens början sonderflog sin kåpp på General Kozłowski huswud, hwarpå både samma dag wårslade kulor 3 mil härifrån wid Tejorne. K. zowski stöt och felade och för Gr. Kzewuski wille det ej brinna, så at de kommo til förlökning. Förl. Söndags utslurade Kozłowski Gr. Kzewuski på Comedien, just som han ledde en Dame i wagnen och gaf honom några kåppslångar och gick sin wäg. Nu söter Gr. Kzewuski sin fiende öfweratt och wil för andra gången slå. Förelökning här om är wäl gjord Kron-Maritalken, emedan allmänna säkerheten lider; men han har ingen ting welat företaga utan besättning ifrån Permanent-Rådet.

Stockholm d. 21 Nov. Af Real- och Nominal-Lexicon äro arken 9:11 utkomne, och innehålla af betydligare Real-Artillar: Affinage, Affut, Afrique, Agamemnon, Agarie, Agate, Agaty, Age, Agneau, Agnus castus, Agriculture o. Agrippa. Nu snart är Tomen I af Encyclopedien i Swenska Sammandraget genomgången, som då kan aflemmas til Pränumeranterne.

Utdrag af bref dat. Mårstend d. 19 Nov. I breff af annat från vår ort, får jag til almånhetens sågnad inberätta, det Hr Peter Dagges Jun., här wid Staden, på Hårholmen, uti förliden Julii månad påbegynta och anlagda Sleppswarf är redan kommet til den fullkomlighet, at et Sleppe för 14 dagar sedan, af 80 låsters dråge, därifrån återkom, som til både In immer, Garnering och ny förhydning af Slepptankor härstädes, til ägarens förman och Wartwers herdem, repareradt och fullbordadt blifwet. Detta lærer i framtiden bidraga mycket så til Sjöfartens, som Ägarens och Stadens förmon: i sunnerhet som Hans Kongl. Maj:ts härå, i nåder gijwer Dess Höga Privilegium. - Sillen wankas då och då, men icke jämnt.

Dito d. 26 Nov. Notificeras Slägt och wänner, Hr vice Rånte- och Proviant-Mästarens samt Byggnings-Skrifwärens, Joh. Christ. Bruhns dödeliga fränfälle, som Redde i går, eller d. 25 Nov. kl. mot 5 eftermiddag. Condoleonce undanbedes.

Förliden Torsdag utgick en ansenlig hop Fartyg med Sill til diverse orter.

Borås d. 18 Nov. Gistledne Fredag, sammanwignes Handelsmannen Herr Anders Lindberg Carlson och Jungfru Anna Elisabeth Lindberg. Wid samma tillfälle utdelades en wacker och lämpelig Bröllopsstrift, hwaras man wil meddela wåre Läsare den sista wersen.

En ägta Frögd Er Himlen stänke,
I ljuffta Wår, i sensta Höst,
Och Sorgens moln ej Glädien kränke,
Som ömtas sågna Edra Bröst:
Til sut Er Nådens rika Hand
Utröfwer tidens gränser lede,
Och ewig Utröfvelott berede
I Frälste Andars sälla Land!

Carlstad d. 22 Nov. Krono Brännerie-Byggnaden härstädes drifwes med all möjlig di. I medlertid brännes här af Krono Spannemålen, efter Högwederbörligt tillstånd, på 3:ne särskildre ställen. En Wåderqwarn är redan för Werkets

räkning uppförd och i gång skald. Til Inspector wid detta Krono Brännerie är Captain Wälborne Hr WallenCrona, af Kongl. Br. Direction förordnad, och til Hofhållare, Expeditionens Befallningsmannen Salin.

Efter et uträckeligt rågnande, har nu årstiden inställt sig något mera kall och renlig. Såd har här ej ännu faller, mer än som en liten rimsköf. Rågarna här-omkring äro rätt vackre.

Slutet om Motion, eller kroppsrörelse. (Se föreg. No 95.)

Vi komma nu at påskåda hvilken tid är tjenligast för rörelse. = Sanctorius lärer oss, at motion, från 7:de til 11:te timman, efter maten, uträttar mer på en timma, än på tre andra. Om detta är sant och man supponerar at aftenmåltiden tagges kl. 8 om aftenen; så blir den rörelse, man nyttjar från kl. 5 til 7 om morgonen den bästa. De, som om middagen göra sin hufvud-måltid, äro uteslucne från denna fördel, såsom tiden mellan 7:de och 11:te timman (näml. då de äta kl. 2 om eftermiddagen,) är ifrån 9 om aftenen til 1 efter midnatt, en tid på hvilken möder och natlusten förbjuder gående, ridande och nästan alla andra slag af manlige Kroppsböfningar, hvilka wi betrifwet.

Jag wet, at man här gör detta inläst, at wi ofta se arbetare gå omedelbartigen ut til arbete ifrån en stof måltid, utan at känna någon olägenhet. Det är lifte deras argumenter, som recommendera rådt kött för människoslaget, af den grund, at de starkaste djuren föda sig med rådt kött. De äro så starke at de kunna smälta det. På samma sätt skada icke hastigt arbete på maten Arbetaren, emedan han har nog naturlig styrka. Men jag frågar: har man icke sedt huru nödigt sådane lemna bordet? huru trögte de gå derifrån och huru många undanslygter de bruka at få summa bort en liten tid innan de förnya sit arbete?

Det är ännu en annan ordfat hwarför jag skulle råda til hufvud-måltidens görande om qvällarne: I et land, som detta, hwarest hwar enskild persons arbete är så nödwändigt, skulle denna sedwanans antagande lägga åttillige timmar til hwars je dag, och således hafwa de bästa verkningar på Landbruket, handel och Handafögder, utom den influence det skulle hafwa på Jwänarnes hälsa i allmänhet.

I en summa får jag tillägga, at aldrig bör motion tagas på full maga. Personer som wilja röra sig, antingen at förekomma sjukdom, eller at återställå hälsan, och göra det efter en hjerrelig god måltid, lifna den man, som flydde för Lejone: och mötte en Björn, och kom uti sit hus och lånte sin hand wid en wägg och en örn bet honom.

I Domkyrkan prädikar, nästf. Söndag: Ottesängen, v. Pastorn Herr Hummel. Högskolan, Hr Doct. och Domproffsen Ekebom. Aftonmängen, Stads-Commin. Hr Magister Nordblom.

I Christina, eller Tofka Kyrkan, Högskolan, Hr Kyrkoherden Mag. Brag. Aftonmängen, Hr Kyrkoherden Müller.

I Garnizonens Kyrkan, Högskolan, Regiments Pastorn Hr Grimbeck, Aftonmängen, Extra Batali. Präd. Hr Böcker.

Inkommande Skeppare: Anders Lerberg ifrån London med Stvedegods.

Utgående: N. Blectman til Westersön och Joh. Lundberg til Irland med Sil.

Wid Stora Sjö-Tullskåten i går, igenom dom, bleswo från en Jude anhåldne waror, såsom förbudne, förklarade för confiscable, och kommer han tillika at pliktå.

Den 27 Nov. blef qwinperson Waja Truls dotter af Rättare til Stadswak-

ten införd at affwereras til Stadens Spinhus at der 2:ne är til arbete, hållas ent.
Höglofl. Kongl. Götha Hof-Rätts Dom.

Samma dag blef quinsperson Anna Lundstedt arresterad som lösskrifverka.

Windens förändrig. Winden war den 26, 27, och 28 Ostlig med någon va-
riation.

Weyel-Cours d. 27 Novembr.

Hamburg 69 = = = = = Mark R:mt.

Kundgörelser.

Wid den i Kongl. Residence Staden Stockholm d. 20 Nov., för sig gångne
54 Dragning af Kongl. Swenska Numer Lotteriet, hafwa följande Numror i efter-
skrefne ordning utkommet, näml. 7, 57, 21, 25, 3. och på desse Numror äro win-
ster utfallne för de på förordnade försäljnings Contoiren här i Göteborg utgifne
Lottsedlar 93 st. Enckla utdrag. 9 Amber. 1 Tern och 3 st. Bestämde Utdrag. Hwil-
ka winster wid Lottsedlarnes upwisande, på det Contoie der de tagne äro, prompt be-
talas. Lottförsäljningen til 55 Dragningen uphörer d. 4 Decemb. hwilket är sista
Dragningen för år 1776.

Til underrättelse för dem, som åstunda Kongl. Lif-Medici Kiernanders Medi-
cinal-Lagsarenhet, lärer, at et partie exemplar deraf i Commission blifwet nedsän-
de, och dageligen förwäntas, som sälles til samma pris, som i Stockholm, eller 6
Dal. Smt exemplaret, hwarom närmare bested framdeles skal meddelas.

En så godt som ny flåda är til salu; widare underrättelse derom meddelas af
Utgifwaren.

Hos Herr Eric Kullman finnas til billige priser, nyligen inkommen 2:ne sorter
god Carol. Indigo, Cochennille, Spinn Bomull, Mascovade Säcker, Caffeböner,
Engelska och Skånne Kalkskin jemte flere sorter Specier, Färgskoster m. m.

En efter döden tilstundande Säll eller Osäll Ewigbet; betraktad uti en Chris-
tlig Predikan, på sönda dagen, wid Prästemötet i Göteborg den 18 Oct. 1774 af
Jonas Ahlelöf, Probst öfwer Flåre-och Wille Härader, samt R. rkoherde i Frilles-
ås; sålles hos Bokbindaren Eteroth på Wallgatan, hästad och kluren för 12 öre
Smt stycket.

Extra goda Engelska Potatoes nyligen inkomne finnas hos Herr Crofswall i
Masthugget til billigt pris.

En rödrutig Bomulls nåsduk, märkt med bokst. B. J. B. förlorades förl. wecka
på västra Hamnegatan mellan Holländare-och Kungsgate hörnet, den ägaren gärna
skulle se återstald af hittaren, som kan anmäla sig hos Utgifwaren.

Zwånne stycken unge Kalkoner hafwa blifwet härbergerade på et ställe, som näm-
nes af Utgifwaren.

Hos Collega Molin emottages Pränumeration med 12 Dal. Kop:mt på Nya
Stats-historien, författad til Swenska Ungdomens tjenst, af Hr Cancellie-Rådet
Lagerbring, som börjas med Danmark, hwilken, aldeles färdig i Handskriften, är
lagd under pressen, och utkommer strax på Nyåret, och kan Första Arket beses på
samma ställe. Som arbetet utgifwes til Ungdomens tjenst, har Förläggaren åfwen
welat nedsätta til 3 öre arket för Pränumeranterne, men Köpare utan Pränumera-
tion betala arket, beräknat efter wanliga priset a 12 öre Kop:mt.

N:o 97 utkommer nästkommande Tid dag.